

Številka: 007-2/2018/

Datum: 29.1.2018

Ministrstvo za pravosodje
Direktorat za kaznovalno pravo in človekove pravice
gp.mp@gov.si

**ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti prič (ZZPrič-C) –
EVA: 2018-2030-0015 – MNENJE**

ZVEZA: Vaš dopis št. IPP 007-14/2018/2, ki smo ga prejeli 12. 1. 2018

Spoštovani,

zahvaljujemo se vam za poslan predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti prič (ZZPrič-C) – EVA: 2018-2030-0015 (v nadaljevanju predlog zakona), ki določa zbiranje in obdelavo osebnih podatkov posameznikov vključenih v program zaščite.

Na podlagi vašega zaprosila in 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju ZVOP-1) Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) uvodoma izpostavlja, da bi glede na občutljivost in kompleksnost življenjskih primerov, ki jih predmet zakona ureja, veljalo nekatere vsebine dopolniti s ciljem zagotavljanja najvišje možne stopnje varstva zasebnosti posameznikov vključenih v program zaščite in morebitnih tretjih oseb. V nadaljevanju k posameznim členom izpostavljamo nekatere bistvene dopolnitve, o katerih bi po mnenju IP veljalo razmisliti.

K 2. členu

V zvezi s spremembo 12. člena zakona IP, ki vsebinsko podobno kot doslej ureja obveznost pisnega soglasja za vključitev v program, IP s ciljem ustrezne sistemske poenotene in z Ustavo RS, zakonom o varstvu osebnih podatkov ter drugimi predpisi s področja varovanja zasebnosti skladne opredelitve soglasja predlaga, da se z ustreznim podzakonskim aktom opredeli vsebino obvestila in soglasja s ciljem zagotavljanja ustreznega obveščanja in pridobivanja soglasja za zbiranje in obdelavo osebnih podatkov.

K 3. členu

V zvezi z naborom podatkov, ki so po novem opredeljeni v tretjem odstavku 14. člena zakona, IP izpostavlja, da gre za izredno širok nabor podatkov (npr. lastništva vseh premožnin in nepremičnin, zdravstveno stanje, hobiji, članstvo v klubih) in se sprašuje o nujnosti zbiranja vseh navedenih podatkov v vsakem primeru. Po mnenju IP bi veljalo opraviti glede tega dodaten premislek in nabor osebnih podatkov omejili, npr. vsaj na način, da se v vsakem primeru pridobiva zgolj tiste podatke, ki so po presoji pristojnih potrebni v konkretnem primeru.

To še posebej velja glede na širino pojma za zbiranje vseh podatkov o zdravstvenem stanju, ki ne omejuje jasno obsega osebnih podatkov, ki naj bi se na tej podlagi zbirali in obdelovali (je to zdravstveno stanje ob vstopu, podatek o boleznih ob vstopu v program, celotna zdravstvena dokumentacija?). Zato, predlagamo, da se glede na namen pojem ustrezno ožje opredeli bodisi npr.

na način »podatke o zdravstvenem stanju, ki so nujno potrebni za namen izvajanja programa zaščite« bodisi z navedbo konkretnih 'vrst' osebnih podatkov v zvezi z zdravstvenim stanjem, če je to mogoče.

K 5. členu

V zvezi z mednarodno izmenjavo osebnih podatkov s tretjimi državami (torej državami, ki niso članice EU) na podlagi mednarodnih pogodb, kot jo določa dopolnjen 27. člen zakona, IP izpostavlja na obveznost zagotavljanja ustrezne ravni varstva osebnih podatkov tudi ob in predvsem po iznosu osebnih podatkov v tretje države. Zato bi bilo po mnenju IP priporočljivo v zakon dodati obveznost, da morajo te mednarodne pogodbe, ki so dejansko pravna podlaga za iznos osebnih podatkov v tretje države, vključevati tudi določbe o zagotavljanju ustrezne ravni varstva osebnih podatkov v primerih, ko tretja država ne sodi v krog držav, za katere je (za področje organov pregona kaznivih dejanj in posebej zaščite prič) sprejet sklep o ustreznosti varstva s strani pristojnih organov v Sloveniji ali EU.

Glede nabora podatkov in posebej zbiranja podatkov o zdravstvenem stanju veljajo enake pripombe, kot smo jih podali zgoraj k 3. členu predloga zakona v zvezi s spremembami 14. člena zakona.

Ob tem še posebej dodajamo, da bi tudi v tem delu morala biti za vsakršno zbiranje in obdelavo podatkov o narodnosti in veroizpovedi (posebej to velja za posredovanje pristojnim organom tretje države) glede na občutljivost teh podatkov in ustavne varovalke, za njihovo uporabo oz. posredovanje za drug namen nujno zahtevana izrecna pisna privolitve. Pojem »*če so mu bili zakonito posredovani*« je namreč lahko razumljen zelo široko in potencialno v škodo posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo. Dejstvo, da je organ podatke zakonito pridobil, namreč po mnenju IP še ne sme pomeniti, da jih lahko ta organ za drug namen uporablja in posreduje tretji državi brez izrecne pisne privolitve osebe, na katero se osebni podatki nanašajo.

K 8. členu

IP posebej izpostavlja, da bi glede na občutljivost osebnih podatkov v zvezi z zaščito prič, veljalo 35. člen zakona dopolniti na način, da bi se že v sam zakon v smislu krepitve varovalk pred zlorabami zapisale strožje zahteve glede zavarovanja oz. varnosti osebnih podatkov do in predvsem po izpolnitvi roka hrambe, in sicer najmanj:

- jasne obveznosti glede ozke omejitve pravic dostopanja do podatkov, ki se hranijo tudi po izdaji sklepa o prenehanju programa zaščite;
- obveznost, da se po izdaji sklepa o prenehanju programa zaščite (še posebej to velja za podatke v trajni hrambi) podatki lahko hranijo zgolj v 'blokirani' obliki;
- izrecne varovalke glede pogojev in odločanja o dovoljenju za dostop do teh podatkov;
- izrecne varovalke in omejitev dostopa do dokumentarnega gradiva v stalni zbirki, ki vsebuje osebne podatke, iz navedenih evidenc.

Dodatno k 34. členu zakona o zaščiti prič

IP v zvezi z omejitvami glede dostopanja do lastnih osebnih podatkov, ki izhajajo iz določb 34. člena veljavnega zakona, izpostavlja, da so te opredeljene izredno široko in njihov obseg ni povsem jasen, kar bi glede na občutljivost dejanskih situacij v praksi lahko predstavljalo resno oviro po eni strani uveljavljanja po drugi strani pa varovanja pravic posameznikov. Zato bi veljalo po mnenju IP v predlogu zakona te omejitve jasneje opredeliti (morda tudi razmejiti pravice oseb, ki so vključene v zaščito in tretjih) na način, da bo jasno, kako dolgo te omejitve trajajo, za koga veljajo (vse vse osebe enako, ali zgolj za tretje osebe). Vse navedeno je po mnenju IP nujno za zagotavljanje učinkovitega in zakonitega ter z Ustavo RS skladnega izvajanja pravic posameznikov glede dostopanja do lastnih osebnih podatkov.

Lepo vas pozdravljamo,

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav.

namestnica informacijske pooblaščenke

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka